

МОДЕМ
МОНИТОРИНГ НА ДЕМОКРАТИЈАТА ВО МАКЕДОНИЈА

24
ВЕСТИ

ИЗВЕШТАЈ ОД СЛЕДЕЊЕТО НА МЕДИУМСКИТЕ СОДРЖИНИ

19 ДЕКЕМВРИ 2015- 29 ЈАНУАРИ 2016

9. 24 ВЕСТИ

(1) Прва недела (19 – 23 декември 2015)

Телевизијата 24 Вести во мониторираниот период од 19 до 24 декември објави вкупно 85 прилози што се однесуваат на политички настани, содржини, актери или состојби. Најзастапени беа темите за аферата со фалсификуваните лични карти (8 прилози), потоа за загадувањето на воздухот (6 прилози), како и за планот да се отвори нов универзитет во Скопје (3 прилози) и за административните потешкотии во работата на специјалното јавно обвинителство (3 прилози). Не беа забележани случаи на напаѓање или на фаворизирање политички субјекти во известувањето за овие теми.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не емитуваше прилози со неаргументирана коментаторска содржина, иако имаше ретки случаи на збунувачка содржина која оставаше впечаток на експлицитен однос кон субјектот. На 19 декември скопскиот градоначалник Коце Трајановски беше критикуван дека „се пишманил“ за поскапувањето на јавниот превоз и не дал објаснување, а особено специфичен беше прилогот на 21 декември за интерпелацијата на министерот за здравство Никола Тодоров, кој до половина е како жесток напаѓачки коментар за него, за дури во втората половина да се каже дека тоа се пораки што му ги упатиле опозициските пратеници на седницата. Има и две најави на 24 декември, во кои е нејасно до каде е оценка на новинарот, а од каде цитат („судиите го аминуваат криминалот на власта“, генерална најава за дебатата во советот за евроинтеграции, и „се потврдуваат криминалите на ВМРО-ДПМНЕ“, во најава на обраќање на градоначалникот на Центар Жерновски во врска со информацијата дека лажни лични карти биле користени за жители на Пустец да гласаат во општината Центар.

Користење на изворите: Телевизијата коректно ги пренесува сите засегнати страни во своите прилози. По еден извор имало во 31 прилог, најчесто обраќања или соопштенија на политички и на други субјекти. Во 14 имало по два или повеќе извори со неспротивставени ставови, и во 29 со спротивставени ставови.

Директни обраќања: Телевизијата емитуваше директни обраќања на седуммина лидери на политички субјекти, и тоа на Зоран Заев (три), на Никола Груевски (едно и едно пренесено соопштение), и по едно на Стевчо Јакимовски (ГРОМ), Самка Ибраимовски (ПЦЕР), Павле Трајанов (ДС) и Лилјана Поповска (ДОМ), како и дел од обраќањето на претседателот Ѓорге Иванов во Собранието. Сите изјави беа дадени во мониторираниот период и се однесуваа на актуелни теми.

Аудиовизуелна презентација: Не се забележани случаи на манипулативна аудиовизуелна презентација, прилозите се покриваат со соодветна слика и тон.

(2) Втора недела (8 – 15 јануари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 8 до 15 јануари телевизијата 24 Вести објави 98 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Најмногу внимание неделава се посвети на темите за: политичките преговори и одржувањето на предвремените парламентарни избори (8 прилози), посетата на еврокомесарот Јоханес Хан и европратениците (6 прилози), новите задолжувања (6 прилози), новите инвестиции (6 прилози), а посебно внимание се посвети на аферите што ги откриваше дополнителниот заменик-министер за земјоделство Љупчо Николовски, пред сè за извозот на огревно дрво (4 прилози) и на неуривањето на терасата од зградата на ВМРО-ДПМНЕ (3 прилози). Во покривањето на овие теми телевизијата има неутрален однос кон политичките актери, освен во темата за терасата на ВМРО-ДПМНЕ, каде што силно го критикува непостапувањето на градоначалникот на Центар Андреј Жерновски по решението за уривање.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата во мониторираниот период генерално известуваше коректно, непристрасно и аргументирано за политичките актери. (1) Засилен критички однос беше забележан во темата за терасата на владејачката партија (13 јануари: „Сапунската серија „Уривање на

терасата на ВМРО-ДПМНЕ“ во режија на Жерновски продолжува“), а во поблага форма таквиот однос се забележува и при покривањето на посетата на лидерот на ДУИ Али Ахмети на Атина и несогласувањата со коалицискиот партнер ВМРО-ДПМНЕ дали таа е партиска или државна (9 јануари: „Упатените сметаат дека според со името влегува во фокусот како дел од предизборна кампања“), како и кај дел проекти на Владата, на пример за изборот на концесионер на комплексот Етно село на Водно (14 јануари: „Оваа инвестиција на Владата со народни пари, според дел од бизнисмените од угостителско-туристички центар, е неисплатлива“). (2) Случаите на негативна и напаѓачка содржина се исклучително ретки, но во мониторираниот период се забележаа два. Првиот беше во прилог за петиција да се исели професорката Тања Каракамишева (8 јануари: „Граѓаните се активираат на интернет и собираат потписи за петиција со која бараат професорката Тања Каракамишева да биде иселена од татковината по објавувањето на нејзината последна колумна“), кој иако беше технички коректно изработен, сепак и самото некритичко пренесување на една ваква иницијатива е спорно бидејќи таа не е масовна и е противуставна. Вториот случај беше некритичко пренесување напаѓачка изјава на опозицијата (12 јануари: „Вашингтон го вперил прстот во виновникот за состојбата во земјава, ова според опозицијата е пораката од посетата на Груевски во Белата Куќа“), особено што подоцна произлезе дека тоа воопшто не биле целите и пораките од посетата на Груевски во Вашингтон. (3) Информациите за новите странски инвестиции и за дел проекти на Владата (14 јануари: „Од утре граѓаните ќе можат да аплицираат за проектот "Купи куќа за млади“) беа пренесувани коректно, без промотивен или навивачки пристап, и при крајот на вестите, и говорите на премиерот Груевски по тие поводи беа пренесени само двапати, за разлика од телевизиите што имаат генерално фаворизирачки однос кон Владата, каде што со овие содржини се почнува ударно во вестите и се пренесува секое обраќање на Груевски.

Користење на изворите: Во најголем број случаи (34) телевизијата користи по два или повеќе извори чии стојалишта се спротивставени. Во помал број прилози (21) се користи по еден извор или два или повеќе извори чии ставови не се судираат (19). Кога станува збор за консултирање политички, економски или други аналитичари, во мониторираниот период тие се сретнуваат во 8 прилози, од кои во 4 случаи станува збор за двајца или повеќе аналитичари со слични или блиски позиции, во 3 случаи по еден аналитичар (кој не мора да е единствен соговорник во прилогот, но е единствен што коментира од експертско стојалиште), и во само еден случај се емитувани аналитичари со спротивставени гледишта.

Директни обраќања: Во известувачкиот период се емитувани 13 директни обраќања на лидерите на политичките субјекти, и тоа најмногу (6) на премиерот и лидер на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, потоа на лидерот на СДСМ Зоран Заев (3) и на првите луѓе на ДУИ Али Ахмети (2), на ДПА Мендух Тачи (1) и на Демократски сојуз Павле Трајанов (1).

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана манипулација со аудиовизуелната презентација. Содржините се покриени со соодветна слика и тон.

Примери:

(8 јануари, најава на прилог) Граѓаните се активираат на интернет и собираат потписи за петиција со која бараат професорката Тања Каракамишева да биде иселена од татковината по објавувањето на нејзината последна колумна.

(3) Трета недела (16 – 22 јануари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 16 до 22 јануари телевизијата 24 Вести објави 84 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Целосно доминираше темата за: одржувањето на парламентарните избори (36 прилози и 4 прилози за изборот на новата Влада), пред странските инвестиции и проблемите со инвеститорот „Продис“ (7 прилози), и задолжувањата на Владата (2 прилози).

Во најголем број случаи во известувањата за првата тема телевизијата имаше неутрален пристап

пренесувајќи ги ставовите на сите политички актери. Во известувањата за втората и за третата тема е забележан критички однос кон засегнатите субјекти (Владата и надлежните за привлекување странски инвестиции).

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата во мониторираниот период генерално известуваше коректно, непристрасно и аргументирано за политичките актери. Се забележува спорадична неутрална аргументирана критика, за главните теми (22 јануари: „Доколку изборите на 24 април се организираат тогаш тоа ќе биде само неуспешна симулација која ќе наликува на претходните избори оценуваат дел од навеладините“), за главните политички актери (20 јануари: „Груевски најавува проекти, нејасно дали како премиер или претседател на партијата“), или за поединечни случаи (16 јануари: „Срѓан Керим важи за дипломат од кариера, но сепак неговото име во земјава се споменува во аферата пари во шише“).

Во многу ретки, инцидентни случаи се забележува негативен однос кон ВМРО-ДПМНЕ, кој се манифестира преку изборот на парафразирани изјави (21 јануари: „Власта на ВМРО ДПМНЕ во заминување продолжува безобразно да ги задолжува граѓаните со нови и нови долгови реагираат од опозициската СДСМ“), или преку пренесување напаѓачка содржина без да се консултира втората страна (17 јануари: „Црвен: Секојдневно ми се закануваат оти кажав за местењето на Заев“).

Користење на изворите: Во најголем број случаи во прилозите се користи по еден извор (35 прилози), потоа по два или повеќе извори со различни или спротивставени гледишта (24 прилози), па со два или повеќе извори чии ставови не се спротивставени (15 прилози). Телевизијата има консултирано мислења од аналитичари во седум прилози, од кои во четири само по еден аналитичар, а во три по повеќемина со спротивставени гледишта.

Директни обраќања: Телевизијата продолжува да емитува директни обраќања од лидерите на голем број политички субјекти, без оглед дали тие се дел од поголема коалиција, или самостојни. Од лидерите на ВМРО-ДПМНЕ и на СДСМ, Никола Груевски и Зоран Заев, се емитувани по 4 обраќања, исто колку и од лидерот на Демократски сојуз Павле Трајанов, кој беше особено активен во мониторираниот период, оспорувајќи го предвременото распуштање на Собранието пред Уставниот суд. Две обраќања се емитувани од лидерот на ДУИ Али Ахмети, и по едно на првите луѓе на повеќе други субјекти, Лилјана Поповска (ДОМ), Јове Кекеновски (ФРОДЕМ), Стевчо Јакимовски (ГРОМ), Горан Милевски (ЛДП) и Тито Петковски (НСДП).

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана манипулација со аудиовизуелната презентација. Содржините се покриени со соодветна слика и тон.

(4) Четврта недела (23 – 29 јануари 2016)

Во текот на известувачкиот период од 23 до 29 јануари телевизијата 24 Вести објави 96 прилози што се однесуваат на политичките актери, процеси или состојби. Телевизијата опфати широк спектар на теми, меѓу кои најзастапени беа содржините околу одржувањето на предвремените парламентарни избори (13 прилози), потоа работата на Специјалното јавно обвинителство (7 прилози), како и јавните набавки и трошењето на јавните пари (7 прилози), а по нив задолжувањата (4 прилози) и прашањата за медиумите (4 прилози). Во најголем дел од известувањата за овие теми телевизијата имаше неутрален пристап кон засегнатите политички субјекти, со повремен критички однос, особено во врска со јавните набавки и задолжувањата, и околу дел прашања поврзани со изборите.

Коментари и оценки во вестите: Телевизијата не користи коментаторски елементи во информативната програма, ниту изразува експлицитен позитивен или негативен однос кон политичките субјекти. Умерен и аргументиран критички однос беше забележан во известувањето за неколку теми: За трошењето јавни пари (23 јануари: За реконструкција на објектот на Владата досега се потрошени 11 милиони евра, 10 од нив за нова барокна фасада, 1 милион за терасата, и 700 илјади евра за оградата во барок стил); За споменикот на Иса Болетини во Сарај (23 јануари: Албанскиот херој Иса Болетини, чиј лик се најде на знамето на дронот кој ги испровоцира нередите на натпреварот меѓу Србија и Албанија, доби споменик во Скопје); За говорот на претседателот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски (24 јануари: 16-тата конференција на Унијата на жени на ВМРО-

ДПМНЕ, наместо за жените, нивната улога и достигнувањата во политиката, претседателот на партијата ја искористи за да им порача на евроамбасадорите и на опозииската СДСМ дека народот ќе одлучи чија е државата на 24 април); За задолжувањата: (24 јануари: Само за 2 недели во првиот месец од годината Владата создаде нов долг од 23 милиони евра, парите ги позајми од домашните кредитори).

Користење на изворите: Во најголем број случаи во прилозите се користи по еден извор (36 прилози), потоа по два или повеќе извори со различни или спротивставени гледишта (30 прилози), па со два или повеќе извори чии ставови не се спротивставени (10 прилози). Телевизијата има консултирано мислења од аналитичари во два прилога, и во двата случаја тие беа со спротивставени гледишта.

Директни обраќања: Телевизијата продолжува да емитува директни обраќања од лидерите на голем број политички субјекти, без оглед на нивниот статус или влијание на политичката сцена. Две обраќања беа емитувани од лидерот на ВМРО-ДПМНЕ Никола Груевски, и по едно од лидерите на ДУИ Али Ахмети и на СДСМ Зоран Заев. Имаше по едно и од претседателката на ДОМ Лилјана Поповска од нејзин говор во Собранието, како и од првиот човек на Движењето за реформи на ДПА Зијадин Села во врска со кривичната пријава поднесена против него, а емитувано беше и интервју со Владимир Голубовски, лидерот на ВМРО-Демократска партија, речиси речиси заборавен политички субјект кој постои од почетокот на 1990-тите.

Аудиовизуелна презентација: Не е забележана класична манипулација со аудиовизуелната презентација. Содржините се покриени со соодветна слика и тон.